

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Aleny Adamcovej, v právnej veci žalobkyne: **M. R., Ž.B.**, zastúpená *Advokátskou kanceláriou JUDr. Ján Mrázovský & JUDr. Michaela Kojtalová. s.r.o., Mariánske nám. 2, Žilina*, proti žalovanému: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, Drieňová 22, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: SVS-OP-2010/027865/TMB zo dňa 4. januára 2011, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S 30/11-44 zo dňa 19. októbra 2011, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2S 30/11-44 zo dňa 19. októbra 2011 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného č.: SVS-OP-2010/027865/TMB zo dňa 4.1.2011 v spojení s rozhodnutím Obvodného úradu Žilina, odboru všeobecnej vnútornej správy č.: /2010/06228/1413/SIM zo dňa 26.8.2010 **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný žalobkyni zaplatiť náhradu trov konania v sume 220,58 € v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Ján Mrázovský & JUDr. Michaela Kojtalová, s.r.o., Mariánske nám. č. 2, Žilina, vedený v U., pobočka Ž., č.ú.: X..

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného uvedené v úvodnej časti tohto rozhodnutia a jeho zrušenia a vrátenia veci mu na ďalšie konanie. Žalobkyni náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia žalovaného a konania mu predchádzajúceho dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

Krajský súd z obsahu administratívneho spisu zistil, že prvostupňový správny orgán – Obvodný úrad Žilina, odbor všeobecnej vnútornej správy začal vo veci konať na základe návrhu na začatie konania o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch podaného D. P. dňa 8.7.2010 z dôvodu, že žalobkyňa na priestupkovom pojednávaní vo veci priestupku proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona o priestupkoch pri ústnom pojednávaní v prítomnosti zamestnankýň správneho orgánu JUDr. Zuzany Kuckovej a zapisovateľky D. Ninisovej povedala D. P.: „Si diabol a robíš diablove skutky“; tento výrok žalobkyne je zapísaný v zápisnici z priestupkového konania, v ktorej súvislosti krajský súd zdôraznil, že skutkový stav vo veci nebol sporný, keďže aj žalobkyňa v žalobe uviedla: „skutok tak, ako bol šetrený správnymi orgánmi sa stal“, a potvrdila aj priebeh skutku, s poukazom na to, že žalobkyňa nesúhlasila len s právnym posúdením veci správnymi orgánmi z dôvodu, že je v rozpore s právnymi normami garantujúcimi slobodu prejavu. Ďalej mal krajský súd preukázané, že prvostupňový správny orgán rozhodnutím č.: /2010/06228/1413/SIM zo dňa 26.8.2010 uznal žalobkyňu vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch, ktorého sa dopustila tým, že dňa 8.7.2010 na priestupkovom pojednávaní v prítomnosti zamestnankýň správneho orgánu urazila na cti D. P. slovami: „Si diabol a robíš diablove skutky“, za priestupok jej uložil sankciu pokarhanie; na odvolanie žalobkyne žalovaný napadnutým rozhodnutím zo dňa 4.1.2011 podľa § 59 ods. 2 správneho poriadku zmenil prvostupňové rozhodnutie vo výrokovej časti, pretože prvostupňový správny orgán neuviedol konkrétne názov správneho orgánu, na ktorom sa skutok stal a taktiež ani nekonkretizoval druhové určenie priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch, ktorého sa obvinená dopustila tým, že inému ublížila na cti tak, že ho urazila; z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia zistil, že žalovaný zvýraznil,

že v priestupkovom konaní, na ktorom žalobkyňa urazila D. P. na cti, správny orgán prejednával priestupok proti majetku a nie proti občianskemu spolunažívaniu a žalobkyňa nebola oprávnená sa vyjadrovať k veci, ktorá nebola predmetom konania, teda ku skutočnostiam, ktoré viedli k narušeniu riadneho občianskeho spolunažívania medzi ňou a D. P., výrok žalobkyne sa teda netýkal predmetu ústneho pojednávania a tak si žalobkyňa ani nemohla uplatňovať svoje procesné práva účastníka konania.

Krajský súd mal za to, že skutkový stav vo veci nebol sporný, a preto zamerl svoju pozornosť na právne posúdenie veci správnymi orgánmi dospejúc k záveru, že toto bolo v súlade so zákonom.

Citujúc čl. 26 ods. 1, 2, 4 Ústavy SR krajský súd konštatoval, že Ústava SR okrem slobody prejavu (čl. 26 ods. 1 Ústavy SR) zakotvuje aj základné právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena (čl. 19 ods. 1 Ústavy SR), s poukazom na to, že Ústavný súd SR vo viacerých prípadoch konštatoval, že konflikt uvedených dvoch ústavou chránených hodnôt nie je možné vzhľadom na ich povahu vyriešiť normatívne, t.j. na všeobecnej úrovni pre každý jednotlivý prípad, je tak úlohou orgánov aplikácie práva, predovšetkým všeobecných súdov, aby pri prerokovávaní konkrétneho sporu zisťovaním miery dôležitosti oboch v kolízii stojacich ústavných hodnôt dospeli k záveru o potrebe uprednostnenia jednej z nich, ktorý názor korešponduje s judikovaným názorom ústavného súdu, podľa ktorého všetky základné práva a slobody sa chránia len v takej miere a rozsahu, dokiaľ uplatnením jedného práva alebo slobody nedôjde k neprimeranému obmedzeniu, či dokonca popretiu iného práva alebo slobody (IV. ÚS 256/07). Ďalej krajský súd poukázal na to, že podľa známej judikatúry ESĽP sloboda prejavu predstavuje jeden zo základných pilierov demokratickej spoločnosti a jednu zo základných podmienok jej rozvoja a sebarealizácie jednotlivca, uplatňuje sa nielen vo vzťahu k „informáciám“ a „myšlienkam“, ktoré sa prijímajú priaznivo, resp. sa pokladajú za neurážlivé a neutrálne, ale aj k tým, ktoré urážajú, šokujú alebo znepokojujú štát alebo časť obyvateľstva, vyžaduje si to pluralizmus, znášateľnosť a veľkorysosť, bez ktorých nemožno hovoriť o „demokratickej spoločnosti“ (Handyside v. Spojené kráľovstvo, sťažnosť č. 5493/72, rozsudok z 7.12.1976. § 49).

Ďalej krajský súd konštatoval, že v niektorých situáciách však musí sloboda prejavu ustúpiť, s poukazom na limitačné klauzuly v čl. 26 ods. 4 Ústavy SR, ktoré explicitne uvádzajú dôvody obmedzenia slobody prejavu, pričom ide o obmedzenia, ktoré musia zodpovedať vždy demokratickému charakteru spoločnosti („opatrenia v demokratickej spoločnosti nevyhnutné“). Mal za to, že dôvodom takéhoto obmedzenia môže byť aj „ochrana

práv a slobôd iných“, teda okrem iného aj záruky vyplývajúce zo základného práva na ochranu osobnosti v rozsahu garantovanom v čl. 19 ústavy a konkretizovanom najmä v §§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ktoré chránia súkromné osoby pred neoprávnenými zásahmi zo strany iných súkromných osôb (vrátane žalobkyne) alebo štátu (IV. ÚS 107/2010). Súčasne krajský súd poukázal na to, že z judikatúry Ústavného súdu SR vyplýva, že obmedzenie akéhokoľvek základného práva alebo slobody, a teda aj slobody prejavu, možno považovať za ústavne akceptovateľné len vtedy, ak ide o obmedzenie, ktoré bolo ustanovené zákonom, resp. na základe zákona a zodpovedá niektorému ustanovenému legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti na dosiahnutie sledovaného cieľa, t.j. ospravedľňuje ho existencia naliehavej spoločenskej potreby a primerane (spravodlivo) vyvážený vzťah medzi použitými prostriedkami a sledovaným cieľom, t.j. musí ísť o obmedzenie, ktoré je v súlade so zásadou proporcionality (I. ÚS 4/02, I. ÚS 193/03).

Konštatoval, že v danom prípade išlo nepochybne o obmedzenie slobody prejavu žalobkyne na zákonom podklade tvorenom ustanoveniami §§ 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na občianskej cti, resp. práva na ochranu osobnosti D. P., majúc za to, že nepochybne možno považovať za legitímny cieľ, s poukazom na to, že kľúčové bolo posúdenie, či bol zásah do slobody prejavu žalobkyne primeraný, t.j. či zodpovedal zásade proporcionality a preto bolo potrebné pristúpiť k preskúmaniu proporcionality medzi zásahom do slobody prejavu žalobkyne a ústavnými garanciami základného práva D. P. na zachovanie osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Krajský súd uviedol, že v takomto prípade sa vykonáva test proporcionality založený na hľadaní odpovedí na otázky „KTO, O KOM, ČO, KDE, KEDY A AKO V DANOM PRÍPADE POVEDAL (uverejnil informáciu)“, zaoberajúc sa jednotlivými skutočnosťami.

Krajský súd akceptoval právny názor správnych orgánov, že pri konflikte slobody prejavu a práva na ochranu osobnosti bolo v danom prípade potrebné uprednostniť ochranu práva na ochranu osobnosti D. P.. Považoval za správny a v medziach zákona názor správnych orgánov, že žalobkyňa svojím výrokom na adresu D. P. prekročila ústavou jej garantovanú slobodu prejavu a neprípustným spôsobom zasiahla do osobnostných práv D. P., čím spáchala priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 písm. a/ zákona o priestupkoch. Podľa názoru súdu správne orgány žalobkyňu dôvodne uznali vinnou zo spáchania tohto priestupku a uložili jej aj primeranú sankciu. Vzhľadom na uvedené krajský súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že námietky žalobkyne neodôvodnili

zrušenie napadnutého rozhodnutia a preto podľa § 250j ods. 1 O.s.p. žalobu ako nedôvodnú zamietol.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že vzhľadom na neúspech v konaní nepriznal žalobkyňi právo na náhradu trov konania.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa v zákonnej lehote odvolala žalobkyňa. Žiadala, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že rozhodnutie žalovaného zruší a alternatívne, aby v zmysle ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. tento zrušil. Rozsudok ako aj činnosť súdu prvého stupňa v prejednávanej veci považovala za nesprávny a nezákonný.

V dôvodoch odvolania namietala, že prvostupňový súd v danej veci dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a k nesprávne právnemu záveru. Vytýkala prvostupňovému súdu, že po preskúmaní veci dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože z pripojeného spisového materiálu správneho orgánu vyplýva, že k inkriminovanému výroku malo dôjsť na pojednávaní dňa 8.7.2010, kde údajne v priamej reči mala adresovať účastníkovi konania - D. P. slová „si diabol a robíš diablove skutky“, pričom zo zápisnice z predmetného pojednávania, z jej obsahu, však žiadna vyššie uvedená priama reč nevyplýva, je z nej len zrejmé, že D. P. sa domáhala, aby sa v protokole o pojednaní priestupku zmienila informácia, že žalobkyňa ju nazýva diablom, jediná informácia je potom vysvetlenie samotnej žalobkyne, že táto pripustila, že raz vyjadrila svoj názor na D. P. pri susedskom konflikte, kedy povedala, že to, čo robí ona by ani diabol neurobil. Nesúhlasila preto s názorom správneho orgánu a následne prvostupňovým súdom, že žalobkyňa adresovala D. P. predmetný výrok v priamej reči.

Žalobkyňa sa nestotožnila ani s názorom prvostupňového súdu, v zmysle ktorého považoval obmedzenie jej práva na slobodu prejavu za nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, majúc za to, že išlo o obmedzenie, ktoré sledovalo ochranu práva na ochranu osobnosti D. P.. Dôvodila, že v akomkoľvek verejnom záujme, avšak sloboda prejavu sa nedá zaradiť do takejto spojenej väčšiny, nemožno ju obmedziť v akomkoľvek verejnom záujme, dôležité je, že ochranu práv a slobôd iných nemožno nadradovať nad slobodu prejavu, s poukazom na to, že ústava nedovoľuje slobodu prejavu potlačiť alebo znížiť v mene ochrany práv a slobôd iných a súčasne na to, že podmienku nevyhnutnosti Ústavný súd SR zdôraznil a definoval vo svojom náleze PL.ÚS 15/1998 z 11.3.1999. Vyjadrila názor, že v posudzovanom prípade prvostupňový súd neposúdil prijateľným spôsobom relevantné skutočnosti a neaplikoval štandardy (resp. ich aplikoval nesprávne), ktoré by boli v súlade

so zásadami obsiahnutými v čl. 10 Dohovoru, ako aj, že prvostupňový súd svoje rozhodnutie neodôvodnil dostatočnými dôvodmi, ktoré by ospravedlnili zásah do jej práva na slobodu prejavu, čím prekročil úzky priestor voľnej úvahy, ktorý mu priznáva Dohovor, nakoľko zásah do jej slobody prejavu nebol nevyhnutný v demokratickej spoločnosti a ani nebol naliehavou spoločenskou potrebou. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Handyside v. Spojené kráľovstvo a na rozhodnutie Fuentes Bobo c. Španielsko z 29.2.2000.

Žalobkyňa taktiež namietala, že súd prvého stupňa nesprávne vyhodnotil otázky proporcionality s akcentom na otázku, čo bolo obsahom výroku, keď slová adresované D. P. „si diabol a robíš diablove skutky“ vyhodnotil ako urážlivý výrok, ktorého účelom nie je len kritizovať adresáta, ale aj ponížiť, resp. znevážiť ho v očiach iných, keďže s poukazom na zápisnicu z pojednávania zo dňa 8.7.2010 je zrejmé, že žalobkyňa týmto spôsobom D. P. neoznačila, prezentovala len svoj osobný názor na jej správanie sa (keď doslovne povedala, že to čo robí ona, by ani diabol neurobil) kvôli dlhoročným susedským konfliktom vyvolaných práve D. P.. V tejto súvislosti poukázala na rozhodnutie ESLP Oberschlick č. 2 c. Rakúsko z 1.7.1997. K uvedenému rozhodnutiu uviedla, že predmetom posudzovania citovaného rozhodnutia bolo právo na slobodu prejavu vo vzťahu k politikovi, ktorý musí znášať oveľa väčšiu mieru kritiky a poukázala naň práve z dôvodu, že ESLP v ňom zdôraznil nevyhnutnosť prísne individuálneho skúmania práve s prísnyim zreteľom na všetky okolnosti prípadu. Vyslovila názor, že prvostupňový súd pri aplikovaní zásady proporcionality túto použil len veľmi všeobecne, neurčito a nechal na zreteľ vzťahu medzi ňou a D. P., pričom práve z nich vychádzalo aj konkrétne tvrdenie žalobkyne o jej správaní sa, nakoľko susedské spory vyvolávané D. P. vyústili až do situácie, kedy sa musela odsťahovať z jej susedstva.

Nesúhlasila s názorom prvostupňového súdu, ktorým sa vysporiadal s jej argumentáciou ohľadom pôvodu slova diabol, s poukazom na význam tohto slova v hebrejskom a armejskom jazyku. Tvrdila, že jej predmetné vyjadrenie je práve vo výkladovej súvislosti so samotným významom a pôvodom tohto slova, dôvodiac, že jej cieľom nebolo teda uraziť D. P., ale vyjadriť svoj názor na jej povahové vlastnosti, ktoré takto vníma.

Záverom vyjadrila svoj názor, že z argumentácie uvedenej v odvolaní vyplýva, že právo na slobodu prejavu je právom, ktorého rešpektovanie a ochrana je nevyhnutnosťou v každej demokratickej spoločnosti a nie je možné sa stotožniť s názorom prvostupňového súdu, že pri vyslovovaní svojho názoru na D. P. nerealizovala výkon svojho subjektívneho práva, pretože už samotné prirovnanie konania D. P. k diablovým skutkom bolo subjektívnou realizáciou jej práva, a to práva na vyslovenie vlastného názoru, majúc za to, že uloženie

sankcie v správnom konaní nebolo nevyhnutné zo žiadneho zákonom alebo ustálenou judikatúrou vyžadovaného dôvodu a považuje ju za zásah do jej práva na slobodu prejavu.

Žalovaný na odvolanie žalobkyne sa vyjadril tak, že navrhoval napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v celom rozsahu potvrdiť. Stotožnil sa s dôvodmi uvedenými v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa. Konštatoval, že odvolanie žalobkyne neobsahuje také skutočnosti, ktorými by sa prvostupňový súd v napadnutom rozhodnutí nezaoberal a súčasne, že zotrúva na svojom stanovisku uvedenom vo vyjadrení k predmetnej žalobe zo dňa 5.4.2011 č. SVS-OP-2011/001647. Napadnuté rozhodnutie zo dňa 4.1.2011 č. SVS-OP-2010/027865/TMB považoval za zákonné a vecne správne. Nesúhlasil s dôvodmi žalobkyne uvedenými v jej odvolaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaní žalobkyne (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

Predmetom odvolacieho konania v preskúmvanej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala zrušenia rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a vrátenia veci mu na ďalšie konanie. Preskúmvaným rozhodnutím žalovaný zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu vo výroku týkajúceho sa viny žalobkyne a v ostanej časti ho ponechal nezmenené. Správny orgán prvého stupňa prvostupňovým rozhodnutím uznal žalobkyňu podľa § 49 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. vinnou zo spáchania priestupku a uložil jej sankciu pokarhanie. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu v spojení s rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa a konanie im predchádzajúce, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal s námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúvacieho konania v danej veci sú rozhodnutia a postup správnych orgánov, ktorými bolo rozhodnuté s konečnou platnosťou o uznaní viny a uložení sankcie žalobkyne podľa § 49 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 372/1990 Zb.“ alebo „zákon o priestupkoch“) priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v tomto alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin.

Podľa § 3 zákona č. 372/1990 Zb. na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

Podľa § 49 ods. 1, písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. priestupku sa dopustí ten, kto inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá na posmech.

Podľa § 51 zákona č. 372/1990 Zb. ak nie je v tomto alebo v inom zákone ustanovené inak, vzťahujú sa na konanie o priestupkoch všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní – ďalej len „správny poriadok“).

Podľa § 58 ods. 1, 2 zákona č. 372/1990 Zb. objasňovaním priestupkov podľa tohto zákona sa rozumie obstaranie podkladov potrebných na rozhodnutie správneho orgánu najmä o tom, či a) sa stal skutok, ktorý je priestupkom podľa tohto alebo iného zákona, b) tento skutok spáchala osoba podozrivá zo spáchania priestupku, c) sa uloží sankcia za priestupok alebo sa od jej uloženia upustí, ak k náprave páchatel'a priestupku postačí samotné prejednanie priestupku, d) uloží ochranné opatrenie, e) uloží páchatel'ovi priestupku povinnosť uhradiť spôsobenú škodu.

Objasňovanie priestupkov podľa odseku 1 vykonávajú správne orgány, ktoré sú príslušné prejednať zistené priestupky, ak priestupok zistili v rozsahu svojej pôsobnosti alebo ak im priestupok oznámil iný orgán (§ 56 ods. 1), ktorý nie je oprávnený priestupok prejednať podľa tohto alebo iného zákona. Správne orgány

sú oprávnené požiadať o vykonanie objasňovania priestupkov orgány oprávnené objasňovať priestupky podľa odseku 3 v rozsahu ich pôsobnosti.

Podľa § 59 ods. 1, 2 zákona č. 372/1990 Zb. objasňovanie priestupkov sa koná na základe vlastného zistenia správnych orgánov alebo orgánov oprávnených objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) alebo na základe oznámenia fyzickej osoby alebo právnickej osoby.

Správne orgány a orgány oprávnené objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) sú povinné v rozsahu svojej pôsobnosti prijímať oznámenia o priestupkoch a čo najskôr ich vybavovať.

Podľa § 60 ods. 1, písm. a/ veta prvá, ods. 2 zákona č. 372/1990 Zb. orgány oprávnené objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) sú pri objasňovaní priestupkov oprávnené vyžadovať vysvetlenie od fyzických osôb alebo právnických osôb.

O úkonoch uvedených v odseku 1 napíše orgán oprávnený objasňovať priestupky (§ 58 ods. 3) záznam alebo ich výsledok zapíše do správy o výsledku objasňovania priestupku.

Podľa § 67 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. priestupky sa prejednávajú z úradnej povinnosti, ak nejde o priestupky, ktoré sa prejednávajú len na návrh (§ 68 ods. 1).

Podľa § 74 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupku koná správny orgán v prvom stupni ústne pojednávanie. V neprítomnosti obvineného z priestupku možno vec prejednať len vtedy, ak sa odmietne dostaviť na ústne pojednávanie, hoci bol riadne predvolaný, alebo sa nedostaví bez náležitého ospravedlnenia alebo bez dôležitého dôvodu.

Správne orgány postupujú v konaní v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi. Sú povinné chrániť záujmy štátu a spoločnosti, práva a záujmy fyzických osôb a právnických osôb a dôsledne vyžadovať plnenie ich povinností (§ 3 ods. 1 správneho poriadku).

Správny orgán je povinný zistiť presne a úplne skutočný stav veci a za tým účelom si obstarat' potrebné podklady pre rozhodnutie. Pritom nie je viazaný len návrhmi účastníkov konania. Podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy

a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správneho orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán (§ 32 ods. 1, 2 správneho poriadku).

Podľa § 34 ods. 1, 2, 3, 4, 5 správneho poriadku na dokazovanie možno použiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť a objasniť skutočný stav veci a ktoré sú v súlade s právnymi predpismi. Dôkazmi sú najmä výsluch svedkov, znalecké posudky, listiny a ohliadka. Účastník konania je povinný navrhnúť na podporu svojich tvrdení dôkazy, ktoré sú mu známe. Vykonávanie dôkazov patrí správneho orgánu. Správny orgán hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti.

Podľa § 46 správneho poriadku rozhodnutie musí byť v súlade so zákonmi a ostatnými právnymi predpismi, musí ho vydať orgán na to príslušný, musí vychádzať zo spoločného zisteného stavu veci a musí obsahovať predpísané náležitosti.

Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že v danom prípade v dôsledku nepredloženia kompletného administratívneho spisu k súdnemu prieskumu nebolo možné preskúmať, či správne orgány oboch stupňov v správnom konaní postupovali náležite v intenciách citovaných právnych noriem, či v konaní postupovali v súčinnosti so žalobkyňou ako účastníkom konania, či si vo veci zadovážili dostatok skutkových okolností relevantných pre vydanie rozhodnutia vo veci sankcionovania žalobkyne, a preto súd prvého stupňa nepostupoval správne a v súlade so zákonom, keď žalobu zamietol podľa § 250j ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd z predloženého spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis žalovaného správneho orgánu zistil, že Obvodný úrad Žilina, odbor všeobecnej vnútornej správy, rozhodnutím č.: /2010/06228/1413/SIM zo dňa 26.8.2010 uznal vinnou M. R. - žalobkyňu, zo spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1, písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb., ktorého skutkovú podstatu naplnila tým, že dňa 8.7.2010 okolo 13.00 hod., na priestupkovom pojednávaní, v Žiline, ul. Janka Kráľa č. 4, v prítomnosti JUDr. Zuzany Kuckovej, zapisovateľky D. Ninisovej a D. P., mala uraziť D. P. slovami: „Si diabol a robíš diablove skutky“, podľa ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) v nadväznosti na ustanovenie § 12 ods. 1 a ustanovenia § 49 ods. 2 zákona o priestupkoch

žalobkyňa za spáchaný priestupok uložil sankciu: pokarhanie a zároveň jej uložil povinnosť uhradiť štátu trovy priestupkového konania vo výške 16 €.

Proti tomuto rozhodnutiu podala žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Ministerstvo vnútra SR, sekcia verejnej správy, odbor priestupkov, ako príslušný odvolací orgán rozhodnutím č.: SVS-OP-2010/027865/TMB zo dňa 4.1.2011 (rozhodnutie napadnuté žalobou) napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu zmenil vo výroku, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku a v ostanej časti prvostupňové rozhodnutie ponechal nezmenené.

Odvolací súd ďalej zistil, že k súdnemu prieskumu bol predložený neúplný administratívny spis, pretože súčasť predloženého spisu tvorili rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, odvolanie žalobkyne proti tomuto rozhodnutiu, vyjadrenie prvostupňového správneho orgánu k jej odvolaniu a rozhodnutie odvolacieho správneho orgánu, avšak listiny preukazujúce postup správneho orgánu v konaní a listinné dôkazy preukazujúce vinu žalobkyne sa v predložennom spise nenachádzali (zápisnica o pojednávaní priestupku zo dňa 26.8.2010 ako aj dôkaz preukazujúci slovné vyjadrenie žalobkyne, ktorým mala uraziť D. P. (zápisnica zo dňa 8.7.2010).

Najvyšší súd dáva do pozornosti, že úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (§§ 247 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, **či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.**

V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenia správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenie správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 250i ods. 2 O.s.p. ak správny orgán podľa osobitného zákona rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných

a obchodných vzťahov (§ 7 ods. 1) alebo rozhodol o uložení sankcie, súd pri preskúmaní tohto rozhodnutia nie je viazaný skutkovým stavom zisteným správnym orgánom. Súd môže vychádzať zo skutkových zistení správneho orgánu, opätovne vykonať dôkazy už vykonané správnym orgánom alebo vykonať dokazovanie podľa tretej časti druhej hlavy.

Do uvedenej právnej normy bola transformovaná požiadavka tzv. „plnej jurisdikcie“ ako atribútu práva na spravodlivý proces, v zmysle ktorej súd pri svojom rozhodovaní nesmie byť obmedzený v skutkových otázkach len tým, čo vo veci zistil správny orgán, a to ani čo do rozsahu vykonaných dôkazov, ani ich obsahu a hodnotenia zo známych hľadísk závažnosti, zákonnosti a pravdivosti. Súd teda celkom samostatne a nezávisle hodnotí správnosť a úplnosť skutkových zistení zadovážených správnym orgánom, a ak pritom zistí skutkové, či (procesné) právne pochybenia, môže v zrušujúcom rozhodnutí správneho orgánu uložiť povinnosť na ich odstránenie, nahradenie alebo doplnenie, alebo tak urobí sám.

Vzhľadom k uvedenému pokiaľ žalobkyňa v odvolaní namietala nedostatočne zistený skutkový stav, keď tvrdila, že z pripojeného spisového materiálu správneho orgánu vyplýva, že k inkriminovanému výroku malo dôjsť na pojednávaní dňa 8.7.2010, kde mala údajne v priamej reči adresovať účastníkovi konania - D. P. slová: „si diabol a robíš diablove skutky“, pričom zo zápisnice z predmetného pojednávania, z jej obsahu, však žiadna vyššie uvedená priama reč nevyplýva, je z nej len zrejmé, že D. P. sa domáhala, aby sa v protokole o prejednaní priestupku zmienila informácia, že ju žalobkyňa nazýva diablom, odvolací súd sa touto námietkou zaoberal, avšak pre neúplnosť administratívneho spisu nebolo možné preskúmať zákonnosť napadnutých rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov a tak ustáliť záver o dôvodnosti alebo nedôvodnosti námietok žalobkyne vznesených v žalobe.

Odvolací súd súčasne poukazuje na to, že v priestupkovom konaní, predmetom ktorého je zisťovanie priestupku a uloženie sankcie zaň, je podstatné, či účastník správneho konania, ktorý sa mal svojím postupom dopustiť porušenia zákona, priestupok spáchal, pričom postačuje aj nedbanlivostné zavinenie a podmienky, za ktorých k spáchaniu došlo a následky ním vzniknuté môžu mať vplyv len na výšku sankcie, ktorú zákon predpokladá za spáchanie priestupku.

Zákonodarca v právnej norme § 49 ods. 1, písm. a/ zákona č. 372/1990 Zb. ustanovuje zákonné podmienky spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu tak, že **priestupku sa dopustí ten, kto inému ublíži na cti tým, že ho urazí alebo vydá**

na posmech. Zákonodarca v právnych normách § 2 ods. 1 a v § 3 zákona č. 372/1990 Zb. predpokladá, že priestupkom je zavinené konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje záujem spoločnosti a je za priestupok výslovne označené v zákone č. 372/1990 Zb. alebo v inom zákone, ak nejde o iný správny delikt postihnutelný podľa osobitných právnych predpisov, alebo o trestný čin, pričom na zodpovednosť za priestupok stačí zavinenie z nedbanlivosti, ak zákon výslovne neustanoví, že je potrebné úmyselné zavinenie.

V dôsledku neúplného administratívneho spisu v danej veci nie je možné preskúmať zákonnosť rozhodnutia, ktorým bola žalobkyňa uznaná vinnou zo spáchania priestupku proti občianskemu spoluzitiu a bola jej uložená sankcia a postup, ktorý mu predchádzal, avšak neuniklo pozornosti senátu odvolacieho súdu, že správny orgán prvého stupňa začal konanie o predmetnom priestupku na základe návrhu podaného D. P. dňa 8.7.2010, ktorého sa mala žalobkyňa dopustiť slovným vyjadrením predneseným v ten istý deň na prejednávaní priestupku proti majetku. Zo skutkových zistení v danej veci teda vyplýva, že správny orgán začal samostatné priestupkové konanie za „prednesy“ žalobkyne, ktoré mala predniesť ako účastníčka správneho konania na prejednávaní iného priestupku na pojednávaní správneho orgánu, a preto senát odvolacieho súdu dáva do pozornosti správne orgánu prvého stupňa, aby pri opätovnom prejednávaní predmetného priestupku zbral do úvahy charakter týchto prednesov, pretože z okolností skutkových zistení sa doposiaľ javí, že pokiaľ žalobkyňa predniesla sporné vyjadrenia ako účastníčka konania v inom priestupkovom konaní, realizovala svoje právo vyjadriť sa ako účastníčka konania a súčasne skúmal a vyhodnotil všetky okolnosti daného prípadu v príčinnej súvislosti, keďže z doposiaľ známych skutkových zistení je zrejmé, že medzi žalobkyňou a D. P. je dlhotrvajúci konflikt, ktoré skutočnosti podmieňujú naplnenie skutkovej podstaty priestupku proti občianskemu spolunažívaniu.

Odvolací súd ďalej zistil, že žalovaný formálne zmenil výrok o vine a súčasne ponechal v platnosti výrok o treste. Uvedenú skutočnosť najvyšší súd hodnotí ako podstatnú vadu priestupkového konania. Výrok o treste má akcesorickú povahu k výroku o vine z priestupku. Akákoľvek formálna zmena vo výroku o vine má za dôsledok povinnosť správneho orgánu nanovo rozhodnúť i o uložení trestu.

Z uvedených dôvodov Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie

žalovaného správneho orgánu v spojení s rozhodnutím Obvodného úradu Žilina, odboru všeobecnej vnútornej správy č.: /2010/06228/1413/SIM zo dňa 26.8.2010 podľa § 250j ods. 3 O.s.p. zrušil a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, s § 224 ods. 1, a s § 151 ods. 1, 2. Pre úspech v konaní žalobkyni priznal náhradu trov konania v sume 220,58 €, ktoré jej vznikli zaplatením súdneho poplatku za žalobu a odvolanie 2x 33 € a ktoré vyplývajú zo spisu a to trovy právneho zastúpenia za dva úkony právnej služby – prevzatie a príprava právneho zastúpenia a podanie žaloby po 57 € a paušálnu náhradu za úkon po 7,41 € s DPH v zmysle §§ 11 a nasl. vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, keďže právny zástupca žalobkyne náhradu trov právneho zastúpenia vyčíslil len pre konanie pred súdom prvého stupňa.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave, dňa 26. septembra 2012

JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Peter Szimeth